

Zdeněk Rosa ml. – Svaz pěstitelů chmele ČR

První zasedání Mezinárodní organizace pěstitelů chmele (IHGC) se v roce 2008 konalo 25. dubna v Paříži. Na jednání se sešlo 9 pěstitelských organizací a 6 obchodních organizací. V reakci na vývoj na trhu se chmelem se v rámci členských zemí IHGC počítá s rozšířením ploch chmele. Na jednání ekonomické komise byly projednány zprávy přítomných členských zemí.

Bulharsko – plocha chmelnic zůstala beze změn na 221 ha. V roce 2007 zde bylo sklizeno 227 t.

Čína – velikost rozšíření ploch chmelnic v Číně zůstává největší neznámou v rámci světového chmelařství. Odhady různých zástupců se velmi liší, v každém případě zde bude významný nárůst v reakci na rostoucí poptávku po chmelu v Číně a také díky rychlému růstu cen chmele na tomto trhu v roce 2007.

Francie – Plocha chmele zůstává víceméně stabilní a to 800 ha. K mírnému navýšení o 4 ha došlo u odrůdy Tradition. Většina chmele je prodána do roku 2011. Smluvní ceny aromatického chmele v roce 2008 jsou uváděny na 5 EUR/kg. V roce 2007 zde byly výjimečně dobré výnosy u aromatického chmele (2,0 t/ha) a celková produkce dosáhla 1480 t.

Německo – odhadován je nárůst plochy o 1000 ha na 18700 ha s odhadovanou produkcí ve výši 34 000 t. K největšímu rozšíření došlo u vysokoobsažné odrůdy Herkules a to o 832 ha (celkem již 1700 ha), k mírnému snížení naopak u odrůd Magnum (o 115 ha na 4150 ha) a odrůdy Taurus (o 45 ha na 1100 ha). Ceny u těchto odrůd v pětiletých smlouvách uzavíraných od minulého roku začínají v roce 2008 na velmi vysoké hladině (cca 11 EUR/kg) a postupně se snižují (k úrovni nad 5,20 EUR/kg). V rámci aromatických odrůd se počítá s poklesem u odrůdy Hallertauer (o 114 ha na 2000 ha) a u odrůdy Hersbrucker (o 47 ha na 700 ha), naopak s navýšením u odrůdy Perle (o 82 ha na 3300 ha) a u odrůdy Hal. Tradition (o 55 ha na 2500 ha). Větší část výsazů (800 ha) byla osázena do nových konstrukcí. Vegetace má 2-3 týdny zpoždění. Stále je opakováno, že němečtí pěstitelé splnily (narozdíl např. od ČR) všechny své smluvní závazky vůči obchodním firmám a to i při cenách 2-3 EUR/kg u části smluv. Podle současných údajů mají pěstitelé na rok 2008 uzavřeny smlouvy na 85 % a další jednání nyní probíhají, na rok 2009 na 82 %, na rok 2010 na 78 %, na rok 2011 na 72 %, na rok 2012 na 61 % a na rok 2013 na 51 %.

Podle hlášení, které bylo zpracováno na základě hlášení německých obchodních organizací, pro Evropskou Komisi ze dne 31.3.2008 bylo na základě předem uzavřených smluv nakoupeno ze sklizně roku 2007 11001 t hořkého chmele za průměrnou cenu 3,6 EUR/kg a 14397 t aromatického chmele za průměrnou cenu 4,18 EUR/kg. Vzhledem k tomu, že bylo v roce 2007 vypěstováno vyšší množství chmele nad smluvní množství bylo v rámci volného trhu prodáno 2497 t hořkého chmele za průměrnou cenu 12,76 EUR/kg a 4243 t aromatického chmele za průměrnou cenu 10,27 EUR/kg. Celkem bylo v Německu v roce 2007 vyrobeno 32138 t chmele z celkové plochy 17698 ha.

Slovensko – počítá se snížením plochy o 50 ha na 300 ha. V loňském roce se díky nižším

výnosům vypěstovalo 245 t chmele z 350 ha.

Slovinsko – Odhaduje se pouze mírný nárůst o 22 ha na celkem 1592 ha. Tento nárůst je u odrůdy Aurora, která se tak dostala na již 1012 ha. Chmelové konstrukce (150 ha), které byly zničeny loňskými vichřicemi se podařilo obnovit. Celková produkce roku 2007 ovlivněná velkými klimatickými faktory činila 1987 t.

Ukrajina – počítá se s nárůstem plochy o 214 ha na celkem 1359 ha. Na Ukrajině by mělo být 70 subjektů, které pěstují chmel. Podle přítomného zástupce ukrajinského ministerstva zemědělství zde jsou významné státní podpory pro tento obor, které jsou směřovány jak na výsadbu chmelnic a výstavbu konstrukcí, tak na nákup strojů. V roce 2007 se na ploše 1145 ha vypěstovalo celkem 700 t chmele.

Velká Británie – odhaduje se mírný nárůst plochy o 40 ha na 1100 ha. Nová výsadba však ještě nyní pokračuje a dokonce jsou zakládány nové chmelařské podniky. Smluvní ceny aromatického chmele pro rok 2008 se pohybují okolo 8 liber/kg.

USA – největší rozšíření ploch chmele se pro rok 2008 plánuje v USA. Podle současných odhadů to může být až o 3000 ha na cca 15700 ha. V absolutní většině jde o výsaz superobsažných odrůd, a to především odrůd skupiny Columbus/Tomahawk/Zeus (+1415 ha) a odrůdy Summit (+725 ha). V rámci aromatických odrůd dojde k mírné změně u odrůdy Cascade (+140 ha). Navýšení ploch bylo ovlivněno silnou poptávkou po hořkých látkách, kde se ceny v posledních několika měsících posunuly z 210 na 320 EUR/kg alfy za pětileté období (tj. např. 2008 – 60 EUR/kg alfy, 2009 – 60 EUR/kg alfy, atd.). Tyto ceny znamenají také silný tlak na plochy chmele ostatních odrůd mimo vysokoobsažných. Část ploch bude osázena později, protože pěstitelé nemají připravenou půdu a konstrukce. Tyto odrůdy budou sklizeny v pozdější části sklizně a sklizňové kapacity tak budou zcela naplněny ke konci září. Je zde obava, že se sklizeň pravděpodobně protáhne až do prvního týdne v říjnu a zde je již možnost prvních mrazíků a také většího poškození chmele nemocemi. Celková produkce chmele v roce 2007 činila 27331 t chmele.

Rakousko – poprvé se jednání zúčastnil zástupce Rakouska, kde se chmel pěstuje na ploše 210 ha a většinou jde o aromatické odrůdy. Chmel je v současné době smluvně zajištěn až do roku 2013 a bude zde muset dojít k rozšíření plochy, protože rakouské pivovary mají nyní větší zájem o využívání místního chmele. V roce 2007 se z 208,6 ha sklídilo celkem 353 t.

Belgie – V Belgii došlo k navýšení plochy o 10 ha na 186 ha. Produkce v roce 2007 činila 320 t.

Zprávy zaslalo i několik dalších zemí, které nebyly na jednání přítomny – **Chorvatsko** - v roce 2007 plocha 16 ha a produkce 24 t,

Srbsko

– v roce 2007 plocha 67 ha s produkcí 111 t a v roce 2008 plán navýšení ploch na 129 ha,

Rusko

– v roce 2007 plocha 228 s produkcí 158 t a počítá se s mírným snížením plochy,

Polsko

– v roce 2007 plocha 2179 ha s produkcí 3256 t a nepočítá se s žádnou změnou.

Zpráva německých obchodních organizací o situaci na trhu se chmelem

(H.-J. Cooberg, P.Hintermeier)

V současné době jsou již dostupné spolehlivé údaje z chmelařských zemí za rok 2007. Celková sklizeň chmele činila přibližně 92 000 t, což odpovídalo cca 7800 t hořkých látek bezprostředně po sklizni, neboli 7000 t alfa hořkých látek ve formě chmelových produktů pro pivovarský průmysl, což by se dalo označit jako průměrná sklizeň. Jako vždy měly na tento výsledek největší vliv výnosy v hlavních chmelařských zemích USA a Německu. V Německu se vyrobilo 2800 t alfy, počítáno po sklizni.

Produkce alfy v USA ve výši 2800-3000 t byla zklamáním, protože těsně před začátkem sklizně a v jejím průběhu byly alfa hořké látky zničeny pozdním napadením houbovými chorobami. Navíc velké krupobití zničilo významnou část sklizně ve státu Idaho.

Produkce alfy v Číně je odhadována na cca 750 až 800 t.

Při světové produkci piva ve výši 1850 mil hl. a dávce chmelení 4,1 g alfy/hl, by potřeba chmele ze sklizně 2007 činila v pivovarském roce 2008 7600 t alfy což odpovídá 8400 t alfy bezprostředně po sklizni v nezpracovaném chmelu. S touto kalkulací předpokládáme, že zde existuje deficit ve výši 500-1000 t alfy. Navíc zde existuje spotřeba cca 200 t alfy mimo pivovarský průmysl. Pivovary se dokázaly vypořádat s tímto deficitem podobně jako v roce 2006 rapidním snížením zásob. Nyní odhadujeme, že se světové zásoby dostaly na historicky nejnižší úroveň, v základě na nulu. Pro některé pivovary to může znamenat, že se svými zásobami nevystačí do doby, kdy bude dostupný chmel ze sklizně 2008.

Tento negativní výsledek sklizně 2007 spojený s nedostatkem v zásobách vedl k postupnému navyšování cen po spuštění volného trhu. Například až 15 EUR/kg bylo placeno za aromatické chmele Perle/Tradition a až 20 EUR/kg za Magnum/Taurus a Herkules. V některých mimořádných případech, zvláště pokud pivovary nakoupily přímo od pěstitelů bylo tyto ceny ještě překonány. Oproti předchozím obavám pěstitelé s prodejem chmele neotálely. Následně, velká část volného chmele byla registrována do různých „poolů“. To znamenalo, že volný chmel mohl být nabídnut pivovarům. Avšak bylo rychle jasné, že poptávka převyšuje nabídku. Důsledkem bylo, že se na straně pivovarů zvýšila poptávka po pre-izomerizovaných produktech, které umožňují lepší využití hořkých látek. Další jasným ukazatelem, že je zde opravdu špatná situace v zásobách, byla skutečnost, že bylo nemožné od pivovarů chmel nakoupit. V Německu se zkoušelo nahradit deficit u hořkých odrůd výjimečnými výnosy u některých aromatických odrůd. Volné chmele ze sklizně 2007 jsou nyní téměř kompletně vyprodány. Je možné, že malá množství budou ještě dostupná po skončení zpracování.

Díky vysokým cenám na volném trhu nesplnilo několik pěstitelů a pěstitelských skupin v sousedních evropských zemích jako Polsko, Česká republika a Slovinsko smluvní závazky a prodalo chmel, který byl pod smlouvou jinam na volném trhu za vysoké ceny. Takovéto chování znamená značné finanční ztráty a riziko pro obchod. Důsledkem bude, že se pivovary soustředí na spolehlivé pěstitelské země při uzavírání budoucích smluv.

Mezi pivovary existuje po nedávné zkušenosti s trhem obnovený trend k uvažování o

dostatečném pokrytí dlouhodobými smlouvami. Smluvní trh se obnovil společně s aktivitami na volném trhu. Pivovary poptávají smlouvy do roku 2013 a někdy i dále. Objem smluv mezi obchodem a pěstiteli dosáhl historické výše. Podíl chmele pod smlouvou na další tři roky mezi obchodníky a pěstiteli je na 90 % úrovni normální sklizně, a tedy na 100 % možného smluvního množství. I na další období jsou uzavřeny smlouvy na vysoký podíl sklizní s 80, 65, respektive 50 %.

Vysoké ceny chmele na volném trhu a ceny ve smlouvách, které se nyní jeví jako rozumné, spolu se stálou poptávkou od pivovarů vedly pěstitele k rozšíření pěstitelské plochy. Odhadujeme, že se bude jednat o 1000 ha v Německu a 2500 – 3000 ha v USA. I v dalších zemích dochází k rozšiřování. Zatímco nová plocha v Německu a v dalších zemích včetně Číny nepřinese nárůst produkce alfy až do 2009/10, USA očekává téměř plnohodnotné výnosy již v prvním roce produkce.

Vzhledem k tomu, že někdy návazné technologie nejsou rozšiřovány tak rychle jako plocha, očekávají se nižší výnosy a tlak chorob díky prodlužování sklizně. Vzhledem k tomu, že na nových plochách jsou vysázeny hořké odrůdy očekáváme větší produkci alfa hořkých látek než v roce 2007 pokud klimatické podmínky budou normální, to by vedlo k mírnému uvolnění na trhu se chmelem.

Představenstvo IHGC

Jednání předsedal prezident IHGC pan Ingwiller. Na jednání byly připomenuty nedávné úmrtí paní Majdy Virant a pana Georga Seebachera, kteří se dlouhodobě aktivně podíleli na činnosti IHGC.

Představenstvo schválilo zápis ze zasedání v Norimberku. Byla podána zpráva o přípravě chmelařské výjezdu se zasedáním IHGC na Ukrajinu 29.7.-1.8. s návštěvou chmelařských podniků v okolí Žitomiru. Pro rok 2009 byl předložen předběžný program mezinárodního chmelařského kongresu, který se bude konat ve Štrasburku ve Francii s hlavním programem od 2.8. do 4.8.2008. V rámci IHGC byl znovu diskutován problém nově připravované evropské legislativy k přípravkům na ochranu rostlin a zástupci Německa, ČR a Slovinska připraví dopis k této problematice pro Evropskou Komisi. Na popud zástupce ČR byla také diskutována možnost mapování stavu zásob chmele u pivovarů, což funguje například v USA. Podle amerického zástupce tento systém funguje v USA díky tomu, že je zde velmi malý počet subjektů (tj. např. pouze 3 rozhodující pivovary). Zástupce Svazu pěstitelů chmele ČR dále navrhl diskusi o rozšíření možného počtu nominací na mezinárodní ocenění Rytíř chmelového řádu pro členské organizace vzhledem k tomu, že při dvouročním cyklu chmelařských kongresů se možnost nominace omezila. Do příštího zasedání bude zpracován konkrétní návrh úpravy stanov IHGC v tomto bodě. Za člena IHGC byla přijata rakouská organizace pěstitelů chmele.